

Seminární úkol č. 3/11.

- a) Kritika právního pozitivismu a způsoby překonávání právního formalismu: Radbruchova formule;*
b) Hart vs. Radbruch, Hartovo pojetí práva;

A) Úkoly k přemýšlení:

Úkol č. 1

Pokuste se vysvětlit následující pojmy:

forma a obsah,

formalismus vs. instrumentalismus,

právní formalismus

Úkol č. 2

Přečtěte si následující Hartovo vyjádření a pokuste se vysvětlit, co kritizuje.

„... říká se, že omyl formalismu spočívá v tom, že soudy nadměrně používají logiku... Ale jak by mohl soudce tím, že je formalista, nadměrně používat logiku? Je jasné, že podstata tohoto omylu spočívá v tom, že se nějaký obecný termín vykládá způsobem, který je slepý ke společenským hodnotám a důsledkům (nebo který je nějak jinak stupidní či snad jenom neoblíbený svými kritiky). Ale logika pro termíny nepředepisuje nějakou interpretaci. Logika nám pouze hypoteticky říká, že pokud budeš nějak interpretovat určitý termín, pak z toho budou vyplývat určité důsledky.“

Viz k tomu Hart. H.L.A. Positivism and the Separation of Law and Morals, s. 77

Úkol č. 3.

Určete, které tvrzení charakterizuje právně pozitivistické pojetí vztahu práva a morálky:

- a) právo není nic jiné než etické minimum.*
b) právo a morálka jsou obsahem i formou vždy v souladu
c) právo má být morální, ale právo nemá vlastnosti morálky;
d) mezi právem a morálkou je vzájemný komplementární vztah.
e) právo musí vždy vycházet z morálky

B) Úkoly k seminární diskusi:

C)

Kritika právního formalismu- Radbruchova formule

Úkol č. 4

Německý právní filosof a teoretik trestního práva G.Radbruch navrhuje řešit konflikt mezi pozitivním a přirozeným právem následujícím způsobem:

"Konflikt mezi spravedlností a právní jistotou patrně lze řešit jen tak, že pozitivní právo, zajišťované předpisy a mocí, má přednost i tehdy, pokud je obsahově nespravedlivé a neúčelné, vyjma toho, jestliže rozpor mezi pozitivním zákonem a spravedlností dosáhne tak nesnesitelné míry, že zákon musí jako "nenáležitě právo" spravedlnosti ustoupit."

Pokuste se napsat svými slovy, jak této formuli rozumíte, o čem to je?

Má dvě části, co se konstatuje v první části a co se řeší v části druhé?

Úkol č. 5

Anglický právní teoretik H.L.A. Hart vyčítá Radbruchovi, že užitím své formule vnáší do právního řádu retroaktivitu a domnívá se, že je lépe říct,

„Tohle je zákon ale je příliš zvrácený na to, aby byl dodržován nebo aplikován“ než říct „Tohle není v žádném případě zákon“.

Jak chce Hart řešit tuto situaci, když právní pravidla jsou v rozporu se svým účelem a vedou k nemorálním nebo nehumánním jevům?

Co vy nato?

Úkol č. 6

Přečtěte si Judikát „Berlinská zed“, který máte uveden v Dokumentech. Vypište si ty problémy, resp. otázky, které Vás zaujaly a považujete je za zásadní. O tomto judikátu budeme na semináři diskutovat.

Doporučení k samostudiu:

Viz stať od H.L.A Harta :Principy zákonnosti a spravedlnosti. In. Pojem práva str. 204-209.